

בש"פ 9095/18 - אחמד סידה, מחמד סידה, ענאן סידה, רביע עתאמנה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 9095/18

לפני: כבוד השופט מ' מזוז

העוררים: 1. אחמד סידה
2. מחמד סידה
3. ענאן סידה
4. רביע עתאמנה

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות
אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 על החלטות בית
המשפט המחוזי בנצרת (השופטת ר' גלפז מוקדי) מיום
26.11.2018 ומיום 23.12.2018 במ"ת
51925-10-18

תאריך הישיבה: כ"ו בטבת התשע"ט (3.1.2019)

בשם העוררים: עו"ד ראפי מסאלחה

בשם המשיבה: עו"ד נילי פינקלשטיין

החלטה

1. ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק
עמוד 1

המעצרים) על החלטות בית המשפט המחוזי בנצרת (השופטת' גלפז מוקדי) מיום 26.11.2018 ומיום 23.12.2018 במ"ת 51925-10-18, בהן הורה על מעצרם של העוררים עד לתום ההליכים נגדם.

2. ביום 22.10.2018 הוגש כתב אישום נגד העוררים ונגד מעורבים נוספים - סך הכל 8 נאשמים, כאשר שישה מתוכם הם בני משפחה. העוררים הם נאשמים 1-3 ו-5 בכתב האישום. כתב האישום מייחס לנאשמים ביצוע בצוותא של עבירה של הריגה וכן עבירות של החזקת סכין ואיומים - לפי סעיפים 186, 298 ו-192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק), יחד עם סעיף 29 לחוק. לעוררים 1, 2 ו-4 (וכן לנאשם נוסף) יוחסו בנוסף גם שלוש עבירות של פציעה בנסיבות מחמירות שבוצעו בצוותא - לפי סעיפים 334 ו-335, יחד עם סעיף 29 לחוק.

בהתאם לכתב האישום, בערבו של יום 1.9.2018. שבו בני משפחת נוסירה ברכבם מחופשה בדרכם לביתם. ברכב נהג יונתן נויסרה (להלן: המנוח). בהגיע המנוח סמוך לביתו נתקל בשני כלי רכב שחסמו את כניסתו לחניית ביתו. בזמן שבני משפחת נוסירה המתונו ברכבם לפינוי החסימה הגיע רכב בו נהג העורר 2 ולידו ישבו העוררים 1 ו-4 ונאשם 6 (להלן: הארבעה), ועצר במקביל לרכב בו נהג המנוח תוך חסימת דרכו לכניסה לחניה. דודו של המנוח ביקש מהמשיב 2 לפנות את הרכב ובתגובה החל משיב 2 לקלל ולאיים על דודו של המנוח. בשלב זה ירדו הארבעה מהרכב. עורר 1 אחז בסכין ודקר שלושה מבני משפחת נויסרה; עורר 2 הוציא אלה מתא המטען של הרכב והחל לרדוף אחר אחד מבני משפחת נויסרה; העורר 4 אחז בידו מפתח גלגלים, הצמידו לצווארו של אחד מבני משפחת נויסרה ואיים עליו; ואילו נאשם 6 דחף וקילל חלק מהנוכחים. לאחר עוד צעקות, קללות ואיומים נכנסו הארבעה לרכבם ונסעו.

בחלוף כ-10 דקות הגיעו העוררים יחד עם שאר הנאשמים בפרשה (להלן: החבורה) בשניכלי רכב חזרה למקום ההתרחשות של אירוע התקיפה סמוך לבית המנוח. כל שמונת בני החבורה ירדו משני הרכבים, כאשר עורר 1 ונאשם 4 מצוידים בסכינים, עורר 4 מצויד במפתח גלגלים, עורר 2 באלה ועורר 3 בפלס. אביו של המנוח ניגש אליהם כדי לבדוק מה רצונם ובניסיון להרגיע את הרוחות אך במקום התפתח ויכוח, כאשר המנוח גם כן הגיע למקום לסייע לאביו. בשלב זה החלה החבורה לתקוף את המנוח אשר ניסה להימלט כאשר הם דולקים אחריו. במהלך מנוסתו, המנוח נתקל בארון חשמל והוכה על ידי חלק מהחבורה כאשר אחרים חוסמים את דרכם של בני משפחתו אליו. המנוח נמלט מהמקום כאשר החבורה דולקת אחריו והשיגה אותו עת נתקל ברכב. במהלך תקיפתו זו הוא גם נדקר על ידי מי מהתוקפים שזהותו לא ידועה. בשלב זה עזבו התוקפים את המקום. המנוח הובהל לבית החולים כשהוא סובל מפצעי דקירה מדממים, ושם נפטר.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המדינה בקשה למעצר העוררים עד לתום ההליכים נגדם, ובה נטען לקיומן של ראיות לכאורה הכוללות סרטונים מארבע מצלמות אבטחה במקום, הודעות של העוררים ושל מעורבים נוספים אשר קושרות אותם לזירה ואת חלקם אף למעשים בסיומם מת המנוח, הפללות שבאו מפי חלק מן העוררים ושאר המעורבים, עדויות עדים וקרבות, דו"חות זיהוי מזירת האירוע ולוחות תצלומים, תיעוד רפואי וחוות דעת מהמכון לרפואה משפטית ודו"חות שוטרים. כן נטען כי קמה חזקת מסוכנות סטטוטורית לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק המעצרים וכי בנסיבות שמתוארות בכתב האישום לא ניתן להשיג את מטרות המעצר בדרך של חלופה אחרת. כן נטען כי קיים חשש ששחרור העוררים יביא לשיבוש הליכי משפט. צוין כי לעורר 2 הרשעה קודמת בעבירה של החזקת סכין.

מנגד, טענו באי כוח העוררים ויתר הנאשמים כי אין בידי המדינה להוכיח ביצוע בצוותא של העבירות המתוארות בכתב האישום מאחר שהראיות בתיק דלות והסרטונים אינם מאפשרים לזהות מי מהמעורבים גרם למותו של המנוח.

נטען כי מאחר שהמדינה לא טענה שנרקמה מזימה לפגוע במנוח לא ניתן להוכיח ביצוע בצוואת. כן נטענו טענות ביחס למהימנות עדים שזיהו את העוררים וטענות פרטניות אחרות הנוגעות לעולה מן הסרטונים ביחס לחלק מן המעורבים.

4. בהחלטת בית המשפט מיום 26.11.2018 נקבע כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית למעורבותם של העוררים בתגרה בסיומה מת המנוח, ולכך שמדובר בביצוע בצוואת. הודגש כי אין הכרח לתכנון מוקדם ויכול שגם התארגנות ספונטנית תספיק לצורך ביצוע בצוואת. בית המשפט קבע כי במכלול הראיות לגבי האירוע יש כדי לבסס, נכון לשלב זה של ההליכים, תשתית ראייתית לכאורה לביצוע בצוואת של העבירות שיוחסו לנאשמים.

בהמשך עמד בית המשפט על הראיות לכאורה נגד כל אחד מהנאשמים. אשרלעורר 1, נקבע כי קיימות ראיות לכאורה לביצוע העבירות המיוחסות לו הן ביחס לפציעתם של שלושה נוספים במהלך השלב הראשון של האירוע והן ביחס לתקיפת המנוח יחד עם אחרים ולהריגתו, ובין היתר - תוכן סרטוני האבטחה בהם נראה העורר 1 משתתף במהלך התקיפה של המנוח ומחזיק דבר מה בידו אשר לגביו טען כי אינו זוכר מה הוא היה מאחר שהיה שיכור, וכן עדויות על השתתפותו במרדף אחר המנוח ותקיפת הקרבנות בסכין בשלב הראשון. לגבי העורר 2, נקבע כי הראיות לכאורה כוללות את הסרטונים המראים את השתתפותו באירועים, הודאתו כי נכח בשלבי התגרה וכי אחז בידיו מקל, כאשר טענתו להגנה עצמית נסתרה מסרטוני האבטחה, וכן עדות להשתתפותו במרדף ובתקיפה של המנוח. אשרלעורר 3, הראיות נגדו כוללות את הסרטונים ממצלמות האבטחה בהן הוא נצפה משתתף באירוע, את הודאתו כי היה מן הרודפים אחר המנוח כאשר הוא אחז פלס מים בו היכה לדבריו בחור שאינו מכיר, והודעתו של אחד הנאשמים לפיה העורר 3 היה אחד מן הרודפים אחר המנוח והכה אותו באמצעות פלס. ובאשר לעורר 4, הראיות בעניינו כוללות את הודאתו שנטל חלק פעיל בקטטה במהלכה אחז במפתח גלגלים ואיים על הסובבים, וכן הודה שרדף אחרי המנוח בשלב השני של האירוע אך טען כי לא תקף אותו. העורר 4 אף הוא נצפה במצלמות האבטחה כמשתתף באירוע. כמו כן גם ביחס לעורר 4 כוללות הראיות את הודעתו של אחד משותפיו לאישום לפיה עורר 4 היה אחד מן הרודפים אחר המנוח וכי היכה אותו באמצעות מפתח גלגלים.

על יסוד כל האמור, קבע בית המשפט שקיימות ראיות לכאורה לאשמתם של העוררים במיוחס להם. עוד נקבע כי בשלב ראשוני של הדיון די בראיות הקיימות כדי לייחס לעוררים ביצוע בצוואת של העבירות המיוחסות להם, וזאת מאחר שהמעורבים בשלב השני של האירוע הצטיידו בנשק קר (סכין, אלה, מפתח גלגלים ופלס), ראו אחד את השני ורדפו אחר המנוח יחדיו. כמו כן קיבל בית המשפט את טענת המדינה לקיומה של עילת מעצר סטטוטורית כנטען לעיל ואת הטענה כי בנסיבות המתוארות נשקפת מסוכנות מצד העוררים. בית המשפט הורה אפוא על מעצרם של העוררים עד להחלטה אחרת, וכן על הגשת תסקירי מעצר בעניינם.

5. לאחר שהוגשו תסקירי המעצר בעניינם של העוררים התקיים ביום 23.12.2018 דיון בבית המשפט המחוזי בשאלת האפשרות לחלופת מעצר. יצוין בתמצית כי שירות המבחן לא המליץ על שחרור איש מן העוררים לחלופת מעצר. בנסיבות אלה ונוכח רמת המסוכנות הנשקפת מהמעוררים והעדר חלופות מעצר ראויות העשויות לאיין את המסוכנות הנשקפת מהעוררים, הורה בית המשפט על מעצרם של העוררים עד לתום ההליכים נגדם.

6. על שתי ההחלטות שפורטו לעיל הוגש הערר שלפני, ובו טוענים העוררים כי טעה בית משפט קמא בקבעו כי קיימת תשתית ראייתית לכאורה לאשמתם וזאת מאחר שמהסרטונים לא ניתן לזהות מי ביצע את הדקירה. כן נטען כי קביעתו של בית משפט קמא לפיה קיימת אפשרות להרשעת העוררים בביצוע בצוואת של הריגת המנוח סותרת את

הפסיקה שקבעה כי לצורך ביצוע בצוותא יש להוכיח הדברות, תכנון מוקדם ופעולה משותפת. לטענתם, כל אלו לא מתקיימים בענייננו. כן נטען כי שגה בית משפט קמא ביחס לפסילת חלופות המעצר שהוצעו.

7. בדיון לפני שב וטען בא כוח העוררים ארוכות לכך כי התשתית הראייתית אינה מבססת אחריות לביצוע בצוותא של מעשה ההריגה. נטען כי נוכח העובדה שהדוקר לא זוהה, ובהעדר ראיות להידברות מוקדמת לתקיפת המנוח ולביצועה במהלך מתואם, אין מקום להטלת אחריות לביצוע בצוותא. כן נטען כי אין גם ראיה כי הדוקר היה בהכרח אחד מבני החבורה של שמונת הנאשמים. עוד טוען בא כוח העוררים כי בקביעות בית משפט קמא לגבי הראיות למעורבותו של כל אחד מהעוררים אין די כדי ליצור אחריות משותפת. ואשר לחלופת מעצר, הועלו טענות נגד תסקירי המעצר שהגיש שירות המבחן ונגד מסקנתו של בית המשפט כי החלופות שהוצעו אינן חלופות הולמות.

מנגד, טענה באת כוח המדינה כי השתלשלות ההליכים באירוע כמו גם העולה מהראיות - עליהן עמדה בפירוט - מבססים היטב את מסקנתו של בית משפט קמא בדבר תשתית ראייתית מספקת לשלב זה של ההליכים לביצוע בצוותא של העבירות מושא כתב האישום על ידי העוררים ושאר הנאשמים בתיק. המדובר, כנטען, בתקיפה בריונית אלימה משותפת של קבוצה חמושה בנשק קר, שתחילתה בבקשה תמימה להזיז רכב חוסם. נטען כי הסרטונים מצביעים אף הם על כך שמדובר במרדף משותף של כל החבורה ובתקיפה משותפת של המנוח. עוד נטען כי מסכת הראיות והנסיבות של האירוע שוללים אפשרות שהדוקר לא היה מקרב שמונת בני חבורת התוקפים. אשר לחלופת מעצר, נטען כי נוכח המסוכנות הגבוהה העולה ממעשי העוררים ולאור התסקירים השליליים בעניינם, אין מקום לכל אפשרות לחלופת מעצר.

דיון והכרעה

8. לאחר עיון בטענות הצדדים ובחומר הראיות שהועמד לרשותי, כולל צפייה בסרטונים ממצלמות האבטחה שתיעדו את האירוע כולו, לא מצאתי כל עילה להתערב בממצאיו ובמסקנותיו של בית משפט קמא.

9. בהתאם לסעיף 29(ב) לחוק העונשין, "המשתתפים בביצוע עבירה תוך עשיית מעשים לביצועה, הם מבצעים בצוותא, ואין נפקא מינה אם כל המעשים נעשו ביחד, או אם נעשו מקצתם בידי אחדומקצתם בידי אחר". וכפי שקבע בצדק בית משפט קמא, לשם ביצוע בצוותא של עבירה אין הכרח בהיוועדות מוקדמת או בתכנון מראש בין השותפים למעשה, ודי בשותפות ספונטאנית שנוצרה על אתר לשם השגת מטרה משותפת שבני החבורה מודעים לה. כן נפסק כי קיימת אחריות פלילית במקרה ששותפים התאגדו ב"שותפות ספונטאנית" לביצוע בצוותא של עבירה גם אם לא הוכח מי מהשותפים ביצע את היסוד העובדתי של העבירה -

"הלכה פסוקה מימים ימימה היא כי לשם ביצוע בצוותא של עבירה אין הכרח בהיוועדות מוקדמת או בתכנון מראש בין השותפים למעשה. ובמילותיו של השופט מ' חשין: "...גם שותפות ספונטנית שותפות היא, ועושה עבריינים למבצעים בצוותא" (ראו ע"פ 259/97 הנ"ל להאסמכתאות המובאות שם...) (ע"פ 4693/01 מדינת ישראל נ' בביזאיב, פ"ד נו(5) 580, 590 (2002). וראו גם ע"פ 1294/96 משולם נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(5) 1 (1998)).

10. לצורך הכרעה בערר זה, אין אנו נדרשים להעמיק חקר בשאלה האם הוכחו בענייננו די צרכן היסודות

הנדרשים להטלת אחריות על כל בני החבורה לעבירת ההריגה. שאלה זו תידון בהליך העיקרי ותוכרע בשלב הכרעת הדין. לשלב הראיות לכאורה לצרכי מעצר, יש אכן בידי התביעה ראיות לכאורה מספיקות להוכחת הביצוע בצוותא. הנסיבות בענייננו מצביעות לכאורה על פעולה קבוצתית מתואמת של חבורה שהגיעה למקום (בשלב השני של האירוע) כדי "לבוא חשבון" עם המנוח, כלשון כתב האישום, כאשר חלק מבני החבורה הצטיידו בנשק קר, ויחדיו רדפו אחר המנוח, תקפו אותו בצוותא חדא, תקיפה בסיומה נותר מתבוסס בדמו.

11. אין גם לקבל את טענת העוררים כי אפשר שהדוקר אינו נמנה כלל על חבורת הנאשמים. אפשרות זו אינה אלא טענה בעלמא שאין לה כל תימוכין בחומר הראיות, ומכל-מקום, מקומה להתברר בהליך העיקרי.

12. אשר לאפשרות של חלופת מעצר, נוכח המסוכנות הנשקפת מהעוררים, כפי שבאה לידי ביטוי בתקיפה אכזרית ואלימה אך בשל בקשה לאפשר גישה לחניית ביתו של המנוח, ולאור התסקירים השליליים של שירות המבחן ובהעדר חלופה שיש בה כדי לאיין את מסוכנותם, בדיון הורה בית משפט קמא על מעצר העוררים עד לתום ההליכים נגדם.

13. סוף דבר: הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"ט בטבת התשע"ט (6.1.2019).

ש ו פ ט